

ЗАСТАРЕЛОСТ ПОТРАЖИВАЊА НАКНАДЕ ШТЕТЕ ПРОУЗРОКОВАНЕ КРИВИЧНИМ ДЕЛОМ

Када је од дана извршења кривичног дела, протекло двоструко време које је законом прописано за застарелост кривичног гоњења (апсолутна застарелост), наступила је и застарелост потраживања накнаде штете проузроковане тим кривичним делом, без обзира на чињенице које су могле довести до прекида или застоја застаревања.

Из образложења:

„...Неосновано тужилац у ревизији истиче да су нижестепени судови погрешно применили материјално право оцењујући да је његово потраживање у овој парници застарело.

Према одредби члана 377. ст. 1. и 2. Закона о облигационим односима, кад је штета проузрокована кривичним делом, а за кривично гоњење је предвиђен дужи рок застарелости, захтев за накнаду штете према одговорном лицу застарева кад истекне време одређено за застарелост кривичног гоњења. Прекид застаревања кривичног гоњења повлачи за собом и прекид застаревања захтева за накнаду штете.

Из садржине наведене законске одредбе јасно произлази да се застаревање накнаде штете проузроковане кривичним делом, а за кривично гоњење је предвиђен дужи рок застарелости, везује за време одређено за застарелост кривичног гоњења, као и да прекид застаревања кривичног гоњења, повлачи за собом и прекид застаревања захтева за накнаду штете. Застарелост кривичног гоњења за кривично дело за које су тужени, као саизвршиоци, оглашени кривим, према одредби члана 103. став 4. КЗ наступа када протекне пет година од извршења кривичног дела, а према одредби члана 104. став 6. истог закона, застарелост кривичног гоњења настаје у сваком случају кад протекне двоструко време које се по закону тражи за застарелост кривичног гоњења, односно у конкретном случају протеклом 10 година од извршења кривичног дела, од када се има рачунати и дан настанка штете.

Покретањем и вођењем кривичног поступка или пријавом имовинско-правног захтева у кривичном поступку, прекинуто је застаревање потраживања накнаде штете у овом случају, јер су тужени оглашени кривим за кривично дело којим је тужиоцу причињена штета. Сагласно томе, правилно се у ревизији тужиоца наводи да је нови рок за подношење захтева за накнаду настале штете почео тећи од достављања правноснажне кривичне пресуде, јер од тада пресуда производи правно дејство према учесницима у поступку (материјална правноснажност – члан 361. ЗПП). Међутим, пошто је тужилац тужбу за накнаду штете поднео после истека рока од 10 година, рачунајући од дана када му је причињена штета, тј. по истеку дуго онолико времена које је предвиђено за застаревање кривичног дела којим је причињена штета, то је у смислу члана 104. став 6. Кривичног закона наступила апсолутна застарелост, те тужиоцу после истека тог рока престаје право да захтева накнаду ове штете, без обзира што се нови рок који је почео тећи после прекида, није навршио пре подношења тужбе...“ .

(Сентенца из пресуде Врховног касационог суда Рев 1926/2022 од 12.5.2022. године, утврђена на седници Грађанског одељења од 14.11.2023. године)